

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 962/4
Podgorica, 29.07.2016. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13), člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list RCG", br. 60/03 i "Sl. list CG", br. 73/10 i 32/11), postupajući po prigovoru NVO „Alternativa Crna Gora“ iz Podgorice (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-962 od 30.06.2016.g.), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. **Prihvata se prigovor** NVO „Alternativa Crna Gora“ iz Podgorice (zaveden pod brojem 02-962 od 30.06.2016. godine) i privrednom društvu „**Pink M Company**“ d.o.o. iz Podgorice, **emiteru televizijskog programa „TV Pink M“**, **izriče se upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **zbog kršenja** odredbi člana 55 stav 1 i stav 6 al. 3) Zakona o elektronskim medijima i tačke 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje broj O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine, prilikom emitovanja, dana 29. juna 2016. godine, programskog sadržaja „Farma 7“ sa početkom u 23:30 časova.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - kršenja člana 55 stav 1 Zakona o elektronskim medijima kojim je propisano da je emiter dužan da poštuje dostojanstvo građana;
 - kršenja član 55 stav 6 al. 3) Zakona o elektronskim medijima kojim je propisano da je emiter dužan da doprinosi unapređenju kulture javnog dijaloga.
3. Privrednom društvu "Pink M Company" d.o.o., nalaže se da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa "TV Pink M" sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo "Pink M Company" d.o.o. dužno je da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja objavi u programu "TV Pink M", u okviru informativne emisije „Infomonte“.
5. Agencija za elektronske medije upozorava da će svako ponovno kršenje odredbi iz tač. 1 ovog rješenja, rezultirati strožijim mjerama u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima.
6. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
7. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
8. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 30.06.2016. godine, Agenciji za elektronske medije dostavljen je prigovor NVO „Alternativa Crna Gora“ iz Podgorice, na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o. (u daljem tekstu: emiter), kao emitera televizijskog programa „TV Pink M“.

Predmetni prigovor se odnosi na programski sadržaj „FARMA 7“ koji je emitovan na programu „TV Pink M“, dana 29. juna 2016. godine u 23:30 časova, u kojem je kako navodi podnosilac prigovora „*izrečen čitav niz uvreda, psovki, vrijeđanja na polnoj i rasnoj osnovi. Nijedan put učesnici emisije nijesu bili upozoreni da prestanu sa vrijeđanjima, niti je 'TV PINK M' obezbijedila 'pokrivalice' kojima bi gledaoce sačuvala od psovki i uvreda u toku 'živog' programa.*“.

Pozivajući se na čl. 55 i 74 Zakona o elektronskim medijima, podnosilac prigovora je istakao obavezu prema kojoj je „*emiter dužan da brine o sadržajima koje emituje*“. On je citirao i član 74. ovog Zakona, koji,

kako ga on tmauča „govori o njegovanju kulture komunikacije, koja je ovom prilikom pogažena“. Nadalje, u prigovoru se iznosi da „emitovanje ovakvog sadržaja negativno utiče na stanje svijesti ljudi koji, makar i slučajno, gledaju ovakav ‘programski sadržaj’ jedne televizije. Smatramo da emitovanje ovakvog sadržaja negativno utiče i na sami imidž Crne Gore, posebno zato jer se emituje u vrijeme turističke sezone. Odobravanje ovakvog sadržaja vodi daljem degradiranju programskih sadržaja, pa možemo sa sigurnošću tvrditi da će sledeća faza u razvoju televizijskog programa biti produkcija emisija koje će za cilj imati potpuno uništenje svake autocenzure i ukusa“.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima.

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je izvršio uvid u snimke emitovanih spornih programskih sadržaja emitera „TV Pink M“ i sačinio nalaz dana 04.07.2016. godine (akt br. 02-962/1 od 04.07.2016.g.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 8 Zakona o opštem upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-962/2 od 05.07.2016.god.).

Dana 15.07.2016.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br. 02-962/3 od 15.07.2016.god.) u kojem se navodi: „Sve što je predvidljivo da će se desiti prilikom emitovanja rijalitija, a što nije dozvoljeno, naša televizija je i ograničila. Dakle, navedeni programski sadržaj je emitovan sa vizuelnom i zvučnom oznakom 18 što znači da se ne preporučuje uzrastu ispod naznačenih godina, sadržaj je emitovan u periodu od 23 do 24h pa je na taj način i ispoštovana odluka AEM-a da se rijaliti program ne emituje prije 23h.“

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja, može se konstatovati sljedeće:

- dana 29. juna 2016.g. emiter je u 23:21:31 do 04:35:01 sata emitovao programski sadržaj posvećen rijaliti programu "Farma 7". Sporni dio programskog sadržaja emitovan je u graničnom periodu, u terminu od 00:06:50 do 00:17:54 sati, u trajanju od 11 minuta 4 sekunde, a odnosi se na gostovanje učesnika "Farme 7", uživo u studiju, a povodom proglašenja pobjednika tog rijalitija.
- na početku emitovanja programskog sadržaja emitovano je vizuelno i zvučno upozorenje da: "Ovaj program nije preporučljiv za uzrast ispod 18 godina". Sporni programski sadržaj emitovan je u graničnom periodu, a tokom čitavog trajanja programski sadržaj je bio označen grafičkom oznakom 18. Saglasno navedenom, predmetni sadržaj je bio raspoređen i označen u skladu sa odredbama Pravilnika koje se odnose na zaštitu maloljetnika od sadržaja koji uključuju veoma učestalo, veoma dugačko, veoma intezivno i veoma detaljno prikazivanje diskriminatornog ponašanja i prikazivanje najgrubljeg nepristojnog ponašanja, koje se koristi u vidu akta agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio. To se može smatrati dovoljnom kada je u pitanju ispunjavanje mjera zaštite maloljetnika, ali ne oslobađa emitera od obaveze da u svim programima obezbijedi poštovanje dostojanstva i ugleda ličnosti.
- tokom emitovanja spornog programskog sadržaja, emitovanog uživo iz studija, izrečene su brojne uvrede i psovke, koje nijesu bile „cenzurisane“ (bipovane), što se može zaključiti iz sljedećeg transkripta dijela emitovanog sadržaja:
 - voditeljka postavlja pitanje: "Mićo, ti si hteo da nešto repliciraš Kristini?"
 - Miroslav Pržulj (Lepi Mića): "Nemam šta replicirat, ko o čemu kurva o poštenju, tako Kristina se samo valjala u krevetu sa Filipom, da, koja se jebe u čmar gde stigne, tako, to je Ki, Ki, Ki, Kristina kurava razvaljena. Tako, to je, to je Ki, Ki, Kristina, tako eto";
 - Kristina Čanković: "Sve za ljubav, za ljubav sve, ne znam zašto ti imaš hemoroide brate, baš se pitam";
 - Miroslav Pržulj (Lepi Mića): "Pa, ja ovaj, ja ću, ja ću, da čestitam, ovaj svakom ko

- pobijedi”;
- Kristina Čanković: “Onaj ko se j u čmar, taj ima hemoroide”;
- Miroslav Pržulj (Lepi Mića): “Ti, ti se jebeš u guzu malena, ti se u guzu jebeš malena, ti si guzo jebačica malena”;
- Kristina Čanković: “Sve za ljubav, sve za ljubav (pjeva)”;
- Miroslav Pržulj (Lepi Mića): “Guza mala, ti ga primaš u bulju, kao, kao, kao, kao Kirbi usisivač, guzaro mala raspala”;
- Kristina Čanković: “I tebi je potrebna ljubav, u pravu je Natalija i Sani kad kažu da je nekima definitivno potrebna ljubav, ljubav”;
- Miroslav Pržulj (Lepi Mića): “Tebi treba prvo da nađeš muža iz Beograda, prvo da nađeš muža, prvo da nađeš nekog da te jebe, kako treba”;
- Kristina Čanković: “Sve za ljubav, sve za ljubav (pjeva)”;
- Miroslav Pržulj (Lepi Mića): Počinje da imitira učesnicu “Sve za ljubav, sve za ljubav (pjeva), koja tvoja ljubav, klošarko jedna, jebe te ko stigne, budalo budalasta, klošarko jedna”.

U nastavku se i drugi učesnici uključuju u razgovor, od kojih jedan osuđuje Miroslava Pržulja (Lepi Mića) zbog toga što, svojim izjavama, vrijeđa ženski rod. Istovremeno više učesnika učestvuje u raspravi, koja obiluje nekonvencionalnim jezikom - psovke i uvrede (kurvo, plačipičko, pičko).

- Iako je u određenom trenutku došlo i do verbalnog sukoba između pojedinih učesnika, kada je reagovalo obezbjeđenje produkcije, voditeljka programa se na bilo koji način nije uključivala da spriječi ponašanje kojim je na neprimjeren i intenzivan način vrijeđana jedna od učesnica programa. Njenom pasivnošću i izostankom bilo kakve njene ili reakcije urednika spornog programskog sadržaja, emiter je omogućio bezrazložno vrijeđanje dostojanstva, ugleda i morala ličnosti. Bez obzira na činjenicu što je u pitanju programski sadržaj koji je emitovan „uživo“ voditeljka i emiter su bili dužni da, u skladu sa profesionalnom i novinarskom etikom, reaguju na odgovarajući način i da pokušaju da spriječe dalje vrijeđanje i komunikaciju kojom se ni na koji način ne doprinosi unapređenju kulture javnog dijaloga. Emiter je, ukoliko nije mogao na drugi način da izbjegne prikazivanje takvog ponašanja mogao da isključi ton ili promijeni kadar. Upravo suprotno, emiter je fokusiranjem kamere na učesnike koji su se isticali sa uvredljivim izjavama doprinio promociji takvog ponašanja. Izostanak reakcije od strane voditeljke ili uređivačkog tima emitera ne može se opravdati čak ni slobodom izražavanja učesnika u programu.
- Ustavom Crne Gore (“Sl. list CG”, br. 01/07) propisano je da se jemči dostojanstvo i sigurnost čovjeka i nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava (član 28), kao i da iako svako ima pravo na slobodu izražavanja ta sloboda se može ograničiti samo pravom drugoga na dostojanstvo, ugled i čast i ako se ugrožava javni moral (član 47).
- članom 55 st. 1 Zakona o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da poštuje privatnost i dostojanstvo građana i štiti integritet maloljetnih lica. Pored toga, istim članom Zakona (stav 6) propisano je da je emiter dužan da doprinosi unapređenju kulture javnog dijaloga.
- članom 7 st. 1 Zakona o potvrđivanju evropske konvencije o prekograničnoj televiziji (“Sl. list CG”, br. 01/08) propisano je da svi programski prilozima, u pogledu njihovog prikazivanja i sadržaja, treba da poštuju dostojanstvo ljudskog bića i osnovna prava drugih. Za sadržaje se propisuje da posebno ne smiju biti nepristojni ili neprikladno isticati nasilje.
- ljudska prava i dostojanstvo čovjeka nerazdvojno su povezani. Dostojanstvo čovjeka predstavlja unutrašnji i istovremeno socijalni zahtjev za vrednovanje i poštovanje koji pripada svakom čovjeku. Osnovna prijetnja izražavanju mišljenja sa elementima vrijeđanja dostojanstva, ugleda ili morala je u tome što poruka koja se ovakvim izražavanjem šalje gledaocima, ima za cilj da izazove negativne posljedice prema određenoj osobi. Navedeno

se može manifestovati kroz stvaranje prezira, osude okoline prema određenoj osobi, nanošenje emotivnog bola, stvaranje osjećaja kod gledalaca kako je takvo ponašanje prema određenoj osobi opravdano i da će se tolerisati i neće biti predmet odgovornosti.

Uvažavajući navedeno, može se zaključiti da emiter emitovanjem predmetnog sadržaja prekršio:

- član 55 stav 1 Zakona o elektronskim medijima jer nije obezbijedio poštovanje dostojanstva učesnika u programu, time što je omogućio intenzivno vrijeđanje i narušavanje njihovog dostojanstva i ugleda.
- član 55 stav 6 al. 3) Zakona o elektronskim medijima jer ni voditeljka ni uređivački tim nijesu, u skladu sa profesionalnom i novinarskom etikom, reagovali na odgovarajući način i pokušali da spriječe vrijeđanje učesnika u programu i komunikaciju kojom se ni na koji način ne doprinosi unapređenju kulture javnog dijaloga.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da su saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine i članu 5 Pravilnika, emiteri odgovorni za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter objavljivanjem spornog programskog sadržaja prekršio član 55 stav 1 i stav 6 al. 3) Zakona o elektronskim medijima.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije za elektronske medije je, saglasno čl. 139, 140, 141, 143. i 145. Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa "TV Pink M" sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Prilikom izricanja upravno-nadzorne mjere, direktor Agencije za elektronske medije je imao u vidu da je izrečena mjera srazmjerna prirodi i težini prekršaja, kao i da se može očekivati da će upozorenje biti dovoljno da emiter ubuduće ne ponovi protivpravno ponašanje. U ovom slučaju, Agencija je posebno imala u vidu da u slučaju da je stav medijskih poslenika izložen kritici zato što nisu *expressis verbis* osudili prenijete izjave ili im obezbjedili protivtežu, treba imati u vidu da postoji skala različitih mogućih stavova, ali je neophodno da se oni razmotre u svjetlu člana 10, stav 2 Evropske konvencije o ljudskim pravima kako ga tumači Evropski sud za ljudska prava. Ukratko, svako eventualno kršenje mora da bude:

- a. predviđeno potpunom i iscrpnom listom ograničenja određenih članom 10, stav 2, Evropske konvencije koja mora usko da se tumači. U ovom slučaju to jeste slučaj jer se kršenje odnosi na ugrožavanje „ugleda i prava drugih“;
- b. regulisano zakonom i formulisano jasnim i preciznim izrazima, što je postignuto odredbama člana 55 st. 1 i 6 Zakona o elektronskim medijima;
- c. neophodno u demokratskom društvu i odgovara neodložnoj društvenoj potrebi. Društvena potreba se može prepoznati u potrebi ograničavanja daljeg promovisanja odnosno ponavljanja ponašanja koje na bezrazložan način doprinosi vrijeđanju i ugrožavanju dostojanstva i ugleda ličnosti. Neodložnost i neophodnost se ogledaju takođe u potrebi blagovremenog slanja poruke o potrebi izbjegavanja predmetnog ponašanja čime će se emiter odvratiti od budućeg protivpravnog ponašanja. Važan faktor u procjeni „neophodnosti“ ograničavanja slobode izražavanja emitera jeste da li je medijski sadržaj objektivno imao za svrhu propagiranje ugrožavanja dostojanstva i ugleda učesnika. Bez obzira što se sa sigurnošću ne može tvrditi da je takva namjera unaprijed postojala, može se zaključiti da je činjenica da emiter (tj. njegovi predstavnici kao što su voditeljka i uređivački tim) nije ništa preduzeo da se prepozna i prekine ugrožavanje dostojanstva i ugleda, dovela do toga da se sadržaj može shvatiti kao propagiranje protivpravnog ponašanja.
- d. bude srazmjerno cilju kome se teži. Izricanje upozorenja, kao upravno-nadzorne mjere, iako se može smatrati mjerom ograničavanja slobode izražavanja emitera, u ovom slučaju se može smatrati srazmjernom mjerom jer se njom postiže balans između obaveze zaštite ovog prava emitera ali i obaveze emitera da u svojim programima obezbijedi zaštitu dostojanstva i ugleda svih učesnika u programu.

Emiter je posebno upozoren da će svako eventualno buduće kršenje odredbi iz tač. 1 ovog Rješenja, rezultirati strožijim mjerama, u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140. stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu, u okviru informativne emisije „Infomonte“. Na ovakvu odluku direktor Agencije se odlučio imajući u vidu ozbiljnost protivpravnog ponašanja kao i činjenicu da se programski sadržaji posvećeni rijaliti programu „Farma 7“ ne emitiju zbog završetka predmetnog serijala.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o.
- NVO „Alternativa Crna Gora“, podnosilac prigovora
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Arhiva

DIREKTOR
Aba: Džalić

The image shows a handwritten signature in black ink over a circular official stamp. The stamp is purple and contains the text 'AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE - CRNA GORA' around the perimeter and 'AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE' in the center. The signature is written over the stamp and extends to the left.